

Nr 15.

Ankom till Riksdagens kansli den 23 mars 1911, kl. 12 m.

Utlåtande, i anledning af väckt motion om ändrad lydelse af 5 § lagen för Sveriges riksbank.

I en inom Andra kammaren väckt, till bankoutskottet för förberedande behandling remitterad motion (nr 123) har herr *J. Byström* föreslagit, att Riksdagen ville för sin del besluta, att § 5 i lagen för Sveriges riksbank den 12 maj 1897 måtte få följande förändrade lydelse:

Riksbankens sedlar må lyda endast å fem, tio, femtio, ett hundra, fem hundra och ett tusen kronor.

Till stöd för denna sin framställning har motionären anfört följande:

»I och med att de enskilda bankernas sedelutgifningsrätt bortogs, försvann äfven en sedelvalör, nämligen femhundrakronosedeln, ur marknaden. Denna sedelvalör var dock vid ej få tillfällen ganska bekväm att ha i rörelsen. Äfven nu skulle det vara lämpligt att en sådan sedel finnes som bytesmedel. Vill man exempelvis sända i bref med posten sexhundra kronor, är det stundom lämpligare och fördelaktigare att få sända en femhundrakronosedel och en etthundrakronosedel än att sända sex etthundrakronosedlar. Likaledes kan det vid transaktioner i bank vara bra, om femhundrakronosedeln finnes.

Uti våra grannländer Danmark, Norge och Finland har man äfven denna sedelvalör, och samma skäl, som finnes för den där, äro naturligtvis tillfinnandes också i Sverige. För öfrigt förekommer femhundrakronosedeln i Tyskland, Holland, Belgien, Frankrike, Spanien, Schweiz, Italien, Grekland, Ryssland, Persien, Nordamerika, Chile, Uruguay, Venezuela, Brasilien och Argentina. Denna sedel har, naturligtvis olika värde allteftersom vederbörande lands myntenhet har större eller mindre värde. Men är

den lämplig och bekväm för alla dessa länder, är den det nog också i vårt land.

I lagen för Sveriges riksbank af den 12 maj 1897 heter det: »Riksbankens sedlar må lyda endast å fem, tio, femtio, ett hundra och ett tusen kronor.» I konsekvens med hvad som är föreskrifvet om de mindre sedelvalörerna såsom »fem» och »tio», eller medelstora såsom »femtio» och »ett hundra», borde väl de större valörernas sedlar också vara femhundra och »ett tusen». Och liksom femkronosedeln är lika stor som tiokronosedeln i fråga om formatet, och femtiokronosedeln är lika stor som etthundrakronosedeln, så kan ju femhundrakronosedeln vara lika stor som ettusen-kronosedeln.

Den åtgärd, jag nu föreslår, anser jag icke kunna förorsaka staten någon kostnad, som är att tala om.»

Fullmäktige i riksbanken hafva på anmodan i ärendet afgifvit följande yttrande:

»Fullmäktige äro icke öfvertygade, att befintligheteten af femhundrakronosedlar skulle i någon afsevärd grad underlätta likvider i och mellan banker. Icke heller i den allmänna samfärdseln i öfrigt torde hos oss hafva framträdt något behof af sedlar utaf denna valör. Särskildt kan antagas, att de fall, då femhundrakronosedlar komma att sändas i bref med posten, blefve ytterligt sällsynta. Frånsedt nämligen att postremissväxel kan köpas vid hvarje bankkontor, kan numera vid hvarje postkontor få köpas postanvisningar till belopp uppgående ända till 1,000 kronor. Fullmäktige kunna därför icke finna, att något verkligt behof föreligger för den af motionären föreslagna nya sedelvalören.

Motionären har såsom skäl för sitt förslag framhållit, att bland andra länder äfven Danmark och Norge hafva sedlar af den föreslagna typen. Härvid är dock att märka, att i Danmark icke finnas sedlar å 1,000 kronor, samt i Norge, där såväl 1,000-krono- som 500-kronosedlar utgifvas af Norges bank, behofvet af 500-kronosedlar visat sig anmärkningsvärdt ringa. Den utelöpande sedelstocken per ³¹/₁₂ 1909 i Norge fördelar sig nämligen sålunda:

1,000-kr.	c:a kronor	6,300,000
500- »	»	1,500,000
100- »	»	14,700,000
50- »	»	8,400,000
10- »	»	34,700,000
5- »	»	12,400,000

Ett bifall till förslaget skulle dessutom kunna medföra vissa svårigheter af teknisk art. Fullmäktige hysa nämligen förhoppning att under

de närmaste åren få fram nya sedeltyper. Införandet af en ny sedelvalör redan nu skulle kunna försvåra arbetet på en god lösning af denna fråga. Många omständigheter äro nämligen att härvid taga i betraktande, isynnerhet den om färg och storlek å de olika valörerna. Och härvid bör då komma i öfvervägande ett önskemål, som från bankkretsar ej sällan uttalats, nämligen att med hänsyn till de likvider af stora belopp, som oupphörligt äga rum mellan bankerna, en valör å 10,000 borde utsläppas i rörelsen.

På grund häraf anse sig fullmäktige böra, åtminstone för närvarande, afstyrka bifall till motionen.»

Lika med fullmäktige finner utskottet något verkligt behof icke föreligga för den af motionären föreslagna nya sedelvalören. Då härtill kommer, att, enligt hvad fullmäktige i sitt yttrande upplyst, frågan om anskaffande af nya sedeltyper står på dagordningen, anser sig jämväl utskottet böra åtminstone för närvarande afstyrka bifall till motionen.

På grund af hvad sålunda anförts hemställer utskottet,

att förevarande motion II: 123 icke måtte af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 23 mars 1911.

På bankoutskottets vägnar:

WERNER G. VON SCHWERIN.
